

		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ				
		Машински факултет				
		Студијски програм: Машинство				
		I циклус студија		III година студија		
Пун назив предмета		УВОД У ЕНЕРГЕТИКУ И ПРОЦЕСНУ ТЕХНИКУ				
Катедра		Катедра за термоенергетику и процесно машинство				
Шифра предмета		Статус предмета		Семестар		ECTS
МАФ-1-1-МЕ-07-1-058-5-4-2-1-0		Обавезни		V		4
Наставник/ - ци	Др Стојан Симић, редовни професор					
Сарадник/ - ци	Јована Благојевић, ма, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S₀¹
П	АВ	ЛВ	П	АВ	ЛВ	S₀
2	1	0	2*15*S ₀	1,5*15*S ₀	0*15*S ₀	1.4
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45 сати			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*S ₀ + 1,5*15*S ₀ + 0*15*S ₀ = 73.5 сата			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45 + 73,5 = 118,5 сата семестрално						
Исходи учења	На крају семестра/курса успјешни студенти, који су током читавог наставног периода континуално испуњавали своје обавезе, биће упознати са: • терминологијом везаном за основне операције у енергетици и процесној индустрији; • најзначајнијим функцијама енергетских постројења и процесне опреме, као и принципом њиховог рационалног коришћења; • концептом најбоље доступних техника у области ефикасног коришћења енергије у индустријским системима; • значајем тимског рада са колегама и стручњацима различитих образовних профила приликом доношења одлука за рјешавање конкретних проблема у области енергетике и процесног машинства.					
Условљеност	Нема условљености другим предметима					
Наставне методе	Предавања, аудиторне вјежбе, графички рад					
Садржај предмета по седмицама	1. Енергетски ресурси. Снабдијевање енергијом. 2. Коришћење енергије у индустријским процесима. 3. Гријање у индустрији. Енергетска ефикасност процеса и опреме. Управљање потрошњом енергије у енергетском комплексу. 4. Материјални и топлотни биланс енергетских постројења. 5. Термотехничка постројења. Термоенергетска постројења. Хидроенергетска постројења. 6. Принципи пројектовања система за управљање енергијом у индустријским погонима. Значај мјерења процесних величина и примјене информационих система за праћење и управљање процесним величинама. 7. Утицај окружења на ефикасно коришћење енергије у индустрији. Коришћење енергије и заштита животне средине. 8. Процесна опрема. Класификација процесне опреме. Фактори који утичу на избор типа, главних елемената и димензија у функцији материјала, облика, начина израде и економичности. Цјевоводи и арматура.					

¹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лицензирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h)/ укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = ____.

Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лицензирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	9. Радни услови и услови за испитивање процесне опреме. Називни притисци и димензије. Технички регулатори који се односе на процесну опрему, посебно на стабилне посуде под притиском. 10. Термохемијски и биохемијски процеси и опрема. Реакторска постројења; класификација, типови, технолошка шема. Елементи опреме хемијских реактора. 11. Дифузионе операције и апарати. Класификација дифузионих операција. Дестилација. Апсорпција и десорпција. Екстракција. Излуживање. Адсорпција. 12. Механички и хидромеханички апарати и машине. Процеси дробљења и мљењења материјала. Класификација и сортирање материјала; просијавање, механички и ваздушни класификатори. Таложење. Енергетска теорија мокрог пречишћавања. 13. Дефиниција процеса сушења, подјела, примјена и значај процеса и опреме за сушење, дефиниција основних величина, мјерење масеног удјела влаге. Материјални и енергетски биланс сушара. 14. Процеси и апарати биотехнологије. Типови биотехнолошких процеса и основни захтјеви за њихову реализацију. 15. Експлоатација и одржавање енергетских и процесних постројења.			
Обавезна литература				
Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Богнер, М. и други	Термотехничар, Том 1 и 2, Треће допуњено и проширено издање, Интеркима – Графика, Врњачка Бања, СМЕИТС, Београд	2004.	-	
Допунска литература				
Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Проценат
	Предиспитне обавезе			
	присуство настави/вјежбама		10	10%
	графички рад		20	20%
	колоквијуми (два колоквијума)		20	20%
	Завршни испит			
	завршни испит (усмени/писмени)		50	50%
УКУПНО		100	100%	
Web страница	https://www.maf.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2021/05/Elaborat_1_ciklus.pdf			
Датум овјере	24.06.2025.			